

ÅRSMELDING 1993

Rapportnr.:

5/94

Dato:

19.04.94

Forfatter(e):

Ansatte ved miljøvernavdelingen

Faggruppe:

Miljøvernforvaltning

Prosjektansvarlig(e):

Fylkesmannens miljøvernavdeling

Område

Oppland

Finansiering:

Fylkesmannens miljøvernavdeling

Antall sider:

34

Emneord:

Virksomhet, 1993

ISSN - nummer:

0801 - 8367

Sammendrag:

Årsmeldingen beskriver miljøvernavdelingens virksomhet på de enkelte sektorer i 1993. Den gir også en oversikt over de ansatte og deres oppgaver pr. 1. januar 1994.

Referanse:

Anon, 1994, Årsmelding 1993

Fylkesmannen i Oppland, Miljøvernavdelingen. Rapp. 5/94, 34 s.

Fylkesmannen i Oppland
Miljøvernavdelingen

Statsetatenes hus, 2600 Lillehammer, Telefon: 61 26 60 51 Telefax: 61 26 61 67

INNHold

1.	GENERELT OM MILJØVERNARBEIDET	2
2.	ÅRSRAPPORT FRA SEKSJONENE	4
2.1	FORURENSNINGSSEKSJONEN	4
2.1.1	BEMANNING	4
2.1.2	GENERELT	4
2.1.3	KOMMUNALT AVLØP	5
2.1.4	SPREDT BEBYGGELSE	6
2.1.5	LANDBRUK	6
2.1.6	FISKEOPPDRETT	7
2.1.7	LOKAL OVERVÅKNING AV VANNFOREKOMSTER	7
2.1.8	AVFALL OG GJENVINNING	8
2.1.9	PILOTPROSJEKT OM AVFALL OG GJENVINNING I HEDMARK OG OPPLAND - PAG	9
2.1.10	RADIOAKTIVITET I NÆRINGSMIDLER	11
2.2	NATURFORVALTNINGSSEKSJONEN	12
2.2.1	BEMANNING	12
2.2.2	INFORMASJONSVIRKSOMHET	12
2.2.3	NATURFORVALTNING OG FRILUFTSLIV	12
2.2.4	FISK	18
2.2.5	VILT	21
2.3	VASSDRAGSFORVALTNING	23
2.3.1	BEMANNING	23
2.3.2	SAKSBEHANDLING	23
2.3.3	SAMLA PLAN, VERNEPLAN IV OG MOGOP- PROSJEKTET	23
2.3.4	TEKNISKE INNGREP I VASSDRAG	23
2.4	MILJØVERN I KOMMUNENE - MIK	24
2.5	KONTOR OG FORVÆRELSE	26
3.	TILSATTE VED MILJØVERNAVDELINGEN PR. 1. JANUAR 1994 ..	27
4.	RAPPORTER UTARBEIDET VED MILJØVERNAVDELINGEN	31

1. *GENERELT OM MILJØVERNARBEIDET*

I Oppland har vi tre hovedforurensningskilder. De er lekkasjene fra de kommunale kloaknettene, utslippene fra den spredte bebyggelse, og spredning av husdyrgjødsel etter vekstsesongen (høstspredning).

Gjennom flere år har vi samarbeidet med fylkesmannens landbruksavdeling for å få redusert høstspredningen av møkk. Ut fra siste oversikt ser ut som om andelen møkk som ble spredd etter vekstsesongen er nede mot 20% i 1993, mot bortimot 50% for noen år siden. Tallene er usikre, men det har helt tydelig vært en positiv utvikling som har pågått over noen år. Det at spredning utenom vekstsesongen ikke bare gir store forurensninger, men også er dårlig gjødseløkonomi, er en viktig del av forklaringen. I alle tilfelle vil Miljøvernavdelingen gi honnør til landbruksmyndigheter og de enkelte jordbrukere for den innsats de har gjort for å redusere et av våre tre største forurensningsproblemer. Vi går ut fra at det gode samarbeidet vil fortsette slik at vi kan oppnå enda bedre resultater.

På avløpssektoren har det vært stor aktivitet i fylket også i 1993. Det ble innvilget tilskudd på til sammen ca 40 mill kr til en samlet investering på omlag 111 mill kr. Utvidelse av hydraulisk kapasitet og bygging av nitrogenrensetrinn ved renseanlegg R2 i Lillehammer og overføringsledning fra Øyer/Hunderfossen til R2, var de klart største enkeltinvesteringer, og de viktigste enkelttiltak som er gjennomført i 1993.

Av investeringene på avløpssektoren forøvrig gikk en stor del til ledningsnetttiltak. Rehabilitering utgjorde en vesentlig del. Miljøverndepartementet varslet i 1993 en omlegging av tilskuddspolitikken, som bl a innebærer at rehabilitering av ledningsnett ikke lenger vil oppnå tilskudd. Dette kan vanskeliggjøre gjennomføring av oppryddingstiltak på avløpssektoren i Oppland. Dette fordi utbygging av renseanlegg nærmest må anses som avsluttet, mens det er svært mye som gjenstår av opprusting av gammelt ledningsnett.

Problemene med spredt boligbebyggelse må de nærmeste årene få økt oppmerksomhet. Denne oppmerksomheten må dreie seg både om en meget kostbar opprydding i de eksisterende avløpsforhold, og vi må få en politisk debatt om spredt boligbygging fortsatt skal ha høy prioritet, når vi i dag en vet hvilke forurensningsmessige problemer den gir.

På naturforvaltningssiden er arbeidet med nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap slutført og rapport utarbeidet. I Oppland er det valgt ut 13 områder som de mest verdifulle, basert på de valgte nasjonale kriteriene. Hovedvekten er lagt på de kulturhistoriske og de økologiske og botaniske verdier. Den sentrale sluttrapport med prioritering av områder på landsbasis vil foreligge i 1994. Da venter vi også å få forslag om oppfølging og bruk av virkemidler.

En annen milepæl som ble passert i friluftslivets år, er et utkast til handlingsplan for friluftsliv som nå går ut på høring i 1994.

Verneplan for barskog for Øst-Norge ble vedtatt i 1993, med 21 områder vernet i vårt fylke. På grunn av de begrensede arealrammene var det flere verneverdige

områder som ikke ble med i den endelige planen. Vår innsats innen barskogvern har nå gått over fra planbehandling til skjøtsel og forvaltning.

I 1993 er det arbeidet med en kultiveringsplan for fisk i fylket. Kultiveringsplanen vil blant annet danne grunnlag for behandlingen av søknader om fiskeutsetting. Hensikten er å sikre at utsettingsvirksomheten foregår i former slik at hensynet til lokale fiskebestanders egenart ivaretas, og at faren for spredning av fiskesykdommer reduseres.

2. ÅRSRAPPORT FRA SEKSJONENE

2.1 FORURENSNINGSSEKSJONEN

2.1.1. BEMANNING

Forurensningsseksjonen disponerte i 1993 6 faste stillingshjemler. En hjemmel var avgitt til Pilotprosjekt om avfall og gjenvinning i Hedmark og Oppland. I tillegg var en person engasjert som kompensasjon for langtids sykefravær og til spesielle utredningsoppgaver. Av seksjonens bemanning gikk ca 1/3 årsverk til fellesoppgaver innen EDB.

2.1.2 GENERELT

På avløpssektoren har det vært stor aktivitet også i 1993. Det ble innvilget tilskudd på tilsammen ca 40 mill kr til en samlet investering på omlag 111 mill kr. Utvidelse av hydraulisk kapasitet og bygging av nitrogenrensetrinn ved renseanlegg R2 i Lillehammer og overføringsledning fra Øyer/Hunderfossen til R2 var de klart største enkeltinvesteringer.

Av investeringene på avløpssektoren forøvrig gikk en stor del til ledningsnetttiltak. Rehabilitering utgjorde en vesentlig del. Miljøverndepartementet varslet i 1993 en omlegging av tilskuddspolitikken, som bl. a. innebærer at rehabilitering av ledningsnett ikke lenger vil oppnå tilskudd. Dette kan vanskeliggjøre gjennomføring av oppryddingstiltak på avløpssektoren i Oppland. Dette fordi utbygging av renseanlegg nærmest må anses som avsluttet, mens det er mye som gjenstår av opprusting av gammelt ledningsnett.

De viktigste enkelttiltak som ble gjennomført på avløpssiden i 1993 må sies å være overføring av avløpsvann fra Øyer/Hunderfossen og fra Nordseter/Sjusjøen til renseanlegg R2 i Lillehammer.

Overvåking av forurensningstilstanden viser at vannkvaliteten i hovedvassdragene og de store innsjøene i fylket er i bedring og kan i dag karakteriseres som god. Lokale variasjoner forekommer, og det er fortsatt behov for tiltak for at situasjonen kan betegnes som betryggende. Mindre vassdrag, som f eks Lenaelva og Hunnselva, må fortsatt betegnes som betydelig forurenset. Det må tas som et klart positivt tegn at det i 1993 ble påvist reproduksjon av ørret i Hunnselva på hele elvestrekningen.

Arbeidet med å etablere interkommunalt samarbeid om avfallshandtering i Nord-Gudbrandsdal ble tatt opp igjen i 1993. Når dette er kommet i gjenge er det på avfallssektoren 6 samarbeidsregioner/avfallsselskap i fylket.

I 1993 ble det utarbeidet en handlingsplan for oppgradering av kommunale fyllplasser. Denne viser at det må investeres ca 60 mill kr dersom de fyllinger som nå er i bruk skal oppgraderes til dagens krav til fyllplasser. Det er imidlertid grunn

til å anta at beløpet kan reduseres ved at noen plasser med kort levetid avsluttes.

2.1.3 KOMMUNALT AVLØP

I 1993 ble det gitt i alt 12 nye utslippstillatelser, de fleste til turistbedrifter og andre private institusjoner. Videre er det skjedd vesentlige endringer i 8 tillatelser og 10-15 anlegg har fått pålegg om utbedring av anlegg eller krav om søknad. Vi har mottatt 3 klager på fylkesmannens vedtak på dette området. I to av sakene fikk fylkesmannen medhold, mens den siste saken ennå ikke er avgjort av SFT.

Lillehammer kommune har utvidet renseanlegget for å ha tilstrekkelig kapasitet under OL94 og forventet belastningsøkning fram mot århundreskiftet. I den forbindelse fikk kommunen tillatelse til å slippe urensset kloakk i Mjøsa i 10 dager. Saken vakte stor oppmerksomhet, men undersøkelser i regi av NIVA viste at negative effekter i Mjøsa var svært små. Rett etter OL94 vil renseanlegget bli utvidet med nitrogenfjerning, og vil ved ferdigstilling høsten 1994 være det første renseanlegg i Norge som er ferdig utbygd med nitrogenfjerning.

Fylkesmannen har prioritert arbeidet med turistbedrifter og andre private anlegg til endel større bedrifter og områder med konsentrasjon av bedrifter. Som resultat av dette er det funnet løsninger, og det er i ferd med å bygges anlegg for de fleste bedriftene i Jotunheimen og i Tisleidalen.

Det er i Oppland etablert 19 tømmeanlegg for toalettavfall fra busser, bobiler etc. Selv om det fremdeles er noen steder som bør etablere mottaksanlegg, må vi si at Norges største reiselivsfylke nå er bra dekket med anlegg.

Driftsassistanseordningen for avløpsanlegg i Oppland (DIO) er nå videreført på permanent basis. Fra utgangen av 1993 er alle kommuner og de fleste private renseanlegg med i ordningen. Rapporter fra DIO viser at renseeffekt og driftsstabilitet ved de anlegg som er med i ordningen er god. Renseeffekt for fosfor som er den parameter som regnes som kritisk i Oppland, er 96% av den mengden som tilføres renseanleggene. Driftsassistansearbeidet er i ferd med i større grad også å omfatte transportsystemet med ledningsnett, overløp og pumpestasjoner.

På avløpssektoren representerer økt tilknytning, ledningsnett og spredt bebyggelse de største utfordringene i tida framover.

Fylkesmannen har initiert at kommunene inngår driftsavtale med eiere av private renseanlegg. Avtalen innebærer at kommunen tar prosessmessig driftsansvar for renseanlegget, mens bedriften selv står for daglig drift og tilsyn. Sammen med medlemskap i DIO har dette ført til at de private renseanleggene i Oppland nå har rimelig akseptable driftsresultater.

Fylkesmennene i Hedmark og Oppland fikk i 1990 delegert ansvaret for næringsmiddelavløp. På grunn av bemanningskapasiteten har en ikke fått fulgt opp dette i ønsket grad. En har imidlertid prioritert de saker som har medført forurensningsproblemer, og den næringsmiddelindustri fylkesmannen har ansvar for

medfører derfor små problemer. Vi har samarbeidet med SFT for å redusere utslippene fra potetindustrien i fylket.

2.1.4 SPREDT BEBYGGELSE

Fylkesmannen behandlet 5 klager på vedtak i kommunene angående utslippstillatelse/pålegg for avløpsvatn enkelthus/hytte. I et tilfelle ble kommunens vedtak opphevet, i et annet bad vi kommunen fatte nytt vedtak. Ellers ble ikke klagen tatt til følge.

Det har også kommet inn en del søknader om utslippstillatelse i tettbygd strøk, der kommunen ikke har myndighet. Men fylkesmannen kan her kun gi rammetillatelse etter søknad fra kommunen for et større område.

2.1.5 LANDBRUK

Mogop, samarbeid med landbruksmyndighetene

01.07.93 ble det tidligere fylkeslandbrukskontoret en avdeling i fylkesmannsembetet. Dermed er det åpnet for ytterligere delegering og samarbeid med landbruksetaten. Dette er også foreslått i delprosjekt om saksbehandlingsrutiner angående landbruksforurensning i Mogop-prosjektet. Prosjektet ble avsluttet i 1993.

Pålegg teknisk anlegg, oppfølging

Miljøvernavdelingen har etterkontrollert ca 35 gardsbruk med pålegg som forfalt i 1993. Dette gjelder i hovedsak mangler ved gjødsellager og silo/pressaftanlegg. 13 gardbrukere måtte betale fastsatt forurensningsgebyr fordi tiltak ikke var gjennomført innen fristen. Det ble gitt 6 fristutsettelse på gjennomføring av pålegg.

Det er gitt 6 nye pålegg i 1993, i tillegg til at det er fastsatt nye frister der tiltak ikke var gjennomført.

Bruk av husdyrgjødsel

Også høsten 1993 kom det en del henvendelser fra gardbrukere som ikke fikk molda ned gjødsla før snøen og frosten kom. I alt kom det ca 50 henvendelser fra gardbrukere og publikum om problemer i forbindelse med bruk av husdyrgjødsel og forurensning i 1993.

Anmeldelser

Fylkesmannen bad i 1993 om politietterforskning overfor en gardbruker p.g.a. vassdragsforurensning ved spredning av husdyrgjødsel. Utfallet ble forelegg på kr 4 000,-.

Det ble også vedtatt forelegg på kr 4 000,- og 5 000,- i to gjødselsaker som tidligere var anmeldt (1992). En annen sak fra 1992 ble henlagt i 1993.

Bakkeplanering

Miljøvernavdelingen behandlet 8 forenkla søknader om bakkeplanering ut fra

forurensningslovgivningen (bakkeplaneringsforskriften). Det er ikke krevd formell søknad i noen av sakene.

2.1.6 FISKEOPPDRETT

Matfiskanlegg

De fleste av innkomne søknader om konsesjon for eksisterende matfiskanlegg er ferdigbehandlet i 1993. Bare et par mindre anlegg gjenstår å behandle.

Det ble i 1993 gitt utslippstillatelse og konsesjon for 4 mindre anlegg med stedegen brunørret, og 2 regnbueørretanlegg; det ene også med settefiskproduksjon. Det ble gitt 19 avslag, og 4 søknader var blitt uaktuelle/trekt tilbake. 7 saker var til klagebehandling/ny vurdering. En sak ble også behandlet hos sivilombudsmannen. Ved klagebehandling var det et anlegg som fikk utsatt fristen for gjennomføring av rensetiltak, ved behandling i SFT.

Et par eldre konsesjoner som ikke hadde vært i drift på lang tid ble slettet i 1993. 1993 var siste året med merdanlegg, nå er disse anleggene ført på land eller avviklet.

Konsesjonsvilkårene for matfiskanleggene ble i 1993 justert slik at det bare kan tas inn settefisk fra lokalt vassdragsområde. Det ble arrangert møte med oppdrettere og berørte kommuner i Valdres i april, der spesielt settefisksituasjonen og sjukdomshensynet ble tatt opp. Det er siden 1991 generelt forbud mot import av settefisk fra kystfylkene p.g.a. furunkulosesmittefare.

Fylkesmannen hadde befarings på en del større regnbueørretanlegg i Valdres sammen med fylkesveterinær og distriktsveterinærer høsten 1993.

Kultiveringsanlegg

Konsesjonsbehandling av de få kultiveringsanleggene for brunørret som gjenstår, er utsatt i påvente av kultiveringsplanen for Oppland. I forbindelse med dette bør kultiveringskonsesjonene gjennomgås på nytt.

2.1.7 LOKAL OVERVÅKNING AV VANNFOREKOMSTER

SFT ga i 1993 tilsagn om kr 190 000 til lokal overvåkning av vannforekomster i Oppland. Miljøvernavdelingen har bidratt med noe midler over eget budsjett. Bruk av disse statlige overvåkningsmidlene betinges av lokal deltakelse. Kommuner, lokale foreninger, industrien, lokale næringsmiddeltilsyn, o. a., har bidratt til å oppfylle kravet om lokal deltakelse.

Kr 160 000 av SFTs midler var øremerket til overvåkning av Gausavassdraget, Begnavassdraget og Dokkfløy/Randsfjorden. Resten av midlene ble brukt på overvåkning av Lenavassdraget, Reina, Mesna og Otta.

Gausavassdraget

Overvåkingen av Gausa som landbruksforurenset vassdrag startet i 1989 og har som

formål å kartlegge forurensningssituasjonen i vassdraget. I 1993 ble det gjennomført kjemisk og bakteriologisk prøvetaking på 5 hovedstasjoner i vassdraget. Det ble tatt prøver en gang hver måned i perioden mars til desember, totalt 10 prøver. Undersøkelsene i 1993 bekrefter konklusjonen fra tidligere års undersøkelser. Gausa er lite forurenset med fosfor, markert til sterkt forurenset med nitrogen, partikler og bakterier og sterkt forurenset med organisk stoff. Tilstanden i Gausa synes å ha endret seg lite i perioden fra 89 til 1993, til tross for at mange tiltak er gjennomført. Resultatene fra overvåkingen i 1993 vil bli rapportert i avdelingens rapportserie.

Begnassdraget

Overvåkingen av Begnassdraget startet i 1991 og har som formål å følge med i utviklingen av vannkvaliteten i vassdraget ut fra problematikken med fiskedøden som inntraff i 1990 og 1991. I 1993 ble det tatt kjemiske og bakteriologiske prøver på 10 hovedstasjoner i vassdraget, fra og med Strandefjorden i Vang og til Bagn. Det ble tatt 8 prøver under en gang hver måned i perioden april til november. Undersøkelsene i 1993 bekrefter konklusjonen fra tidligere års undersøkelser. Tilstanden i Begna er god når det gjelder fosfor og partikler, god til mindre god for nitrogen og bakterier, mindre god når det gjelder forsuring og god til nokså dårlig når det gjelder organisk stoff. Resultatene fra overvåkingen i 1993 vil bli rapportert i avdelingens rapportserie. I tillegg gjennomførte NIVA en undersøkelse i Strandefjorden (Nord-Aurdal). Resultatene fra denne undersøkelsen rapporteres av NIVA.

Dokkfløy / Randsfjorden

Niva gjennomførte også i 1993 en undersøkelse av Dokkfløy og Randsfjorden. Undersøkelsen var en videreføring av undersøkelsene som startet opp i 1988 og bl. a. hadde til hensikt å se på eventuelle langtidseffekter som følge av neddemmingen og reguleringen av Dokkfløy. Resultatene av disse undersøkelsene vil bli rapportert av NIVA.

Lenassdraget

Tilstanden i Lenassdraget ble i 1993 undersøkt på 6 hovedstasjoner. Næringsmiddeltilsynet på Gjøvik vil rapportere resultatene fra denne kjemiske, fysiske og bakteriologiske undersøkelsen.

2.1.8 AVFALL OG GJENVINNING

I Stortingsmelding nr 44 om tiltak for reduserte avfallsmengder, økt gjenvinning og forsvarlig avfallsbehandling som ble lagt fram i 1992, er det trukket opp retningslinjer som har vært med å styre avdelingens arbeid innenfor avfallssektoren også i 1993.

Handlingsplan for oppgradering av fyllinger

Det er utarbeidet en handlingsplan for de kommunale fyllplassene i Oppland. Planen omfatter 10 hovedavfallsplasser, 5 grovavfallsplasser og 3 nedlagte plasser.

De nye minimumskravene er i hovedsak oppsamling og rensing av sigevann, gassoppsamling, krav til mengde og type avfall som tillates deponert, registrering av

mengde og type avfall, etterkontroll m.m. Oppsamling og utnyttelse/avfakling av deponigass er bare aktuelt for de største fyllplassene.

Konklusjonen er at flere fyllplasser bør nedlegges, enten som en følge av at de er fulle eller som en følge av strenge krav til oppsamling og rensing av sigevann. Det vurderes videre drift for 8 fyllplasser og fullstendig revisjon av tillatelsene for disse. Kommunene bør søke å løse renovasjonsoppgavene gjennom interkommunalt samarbeid, slik at det blir igjen 4-5 fyllplasser i fylket, som drives etter de nye kravene.

Totalt er det regnet med tiltak for ca 60 mill kr. for å bringe fyllingene opp på et nasjonalt minstenivå. Handlingsplanen vil bli fulgt opp av Fylkesmannen ved ny konsesjonsgivning.

Avfall fra landbruket

I forbindelse med SFTs arbeid med kartlegging av avfallsproblemer i landbruket, har avdelingen gjennomført en undersøkelse av forholdene i Oppland.

Oppsamlingsplasser for bilvrak

Det er foretatt en undersøkelse av hvordan ordningen med innlevering av bilvrak fungerer i fylket. Det er et mål for bilvraksystemet at 90 % av samtlige utrangerte kjøretøy under 3,5 tonn og beltemorotstykker skal leveres inn som pantevrak. Returandelen for Oppland fylke er regnet ut for perioden 1982-92, basert på tall fra Vegdirektoratet og oppgaver over innleverte vrak. For den nevnte perioden er returandelen for fylket på 98.8 %.

Spesialavfall

Det er etablert ordninger for innsamling av spesialavfall i flere kommuner i løpet av året. Samtlige kommuner har etablert eller har under etablering et system for å ta imot spesialavfall fra husholdningene. Den gunstige tilskudsordningen for spesialavfall, vil etter hvert trappes ned når alle kommuner har fått etablert sine mottaksordninger.

Kloakkslam

I 1993 ble det produsert omlag 6000 tonn tørrstoff kloakkslam i Oppland. Omlag halvparten av kloakkslammet ble nyttet i jordbruk og til grøntarealer. Den andre halvparten ble deponert på avfallsplasser.

Tungmetallinnholdet ble undersøkt i omlag 100 prøver. Innholdet av tungmetaller er fortsatt generelt lavt. For noen få, bestemte renseanlegg, overskrides tillatt grenseverdi for bruk i jordbruket i enkelte prøver. Hovedinntrykket er likevel at de fleste anleggene leverer slam med konstant lavt tungmetallinnhold.

2.1.9 PILOTPROSJEKT OM AVFALL OG GJENVINNING I HEDMARK OG OPPLAND - PAG

Pilotprosjektet er et fellesprosjekt for Oppland og Hedmark fylker, og ble igangsatt av Miljøverndepartementet i 1991. Prosjektet har to heltidsansatte, med prosjektleder plassert i miljøvernavdelingen i Oppland og medarbeider i miljøvernavdelingen i Hedmark.

Prioritering av oppgaver - Planlegging

Formålet med prosjektet er kort sagt å få gjennomført en fullskala sortering og gjenvinning av avfall i større sammenhengende områder.

Konkret målsetting er å redusere avfallsmengden til deponi med minst 50 % i kommuner og regioner som gjennomfører kildesortering.

Kildesortering og gjenvinning av organisk avfall er gitt høyeste prioritet i PAG, og dette gjenspeiles av de delprosjekter som er fulgt opp og støttet til nå.

Informasjon/ samarbeid med kommuner/avfallsselskaper og privat virksomhet.

De første to årene av prosjektet gikk vi ut til kommunene med informasjon om mål og virkemidler i prosjektet, og invitasjon til samarbeid og innspill av aktuelle prosjekter. Med erkjennelse av at vi hadde vanskeligere for å nå ut til privat virksomhet med informasjon om prosjektet, anmodet vi kommunene om å formidle kontakt til interessante bedrifter enten det gjaldt å ta hånd om avfall eller muligheten til å etablere virksomhet basert på avfallsråstoff. Det siste året har vi konsentrert oss mer om å følge opp igangsatte prosjekter, og har i mindre grad invitert til nye, med mindre det er et ledd i en helhetlig utbygging av avfallsgjenvinning.

Ved årlige konferanser har vi forsøkt å etablere tverrfaglige kontakter både mellom offentlige etater og privat virksomhet. "Honnekonferansen" har blitt et begrep i PAG-sammenheng, og høstens konferanse hadde stor oppslutning. Vi la vekt på orientering om konkrete prosjekter, og for øvrig de prioriterte satsingsområdene i prosjektet, behandling av organisk avfall og organisering og samarbeid.

Det er lagt stor vekt på å få til et tett samarbeid med avfallsselskapene, og det er etablert flere prosjekt-/arbeidsgrupper som er med og styrer arbeidet i PAG.

Matavfall til dyrefôr

Etablering av en sikker ordning for innsamling og produksjon av matavfall til dyrefôr har hatt høyeste prioritet i PAG, og vi har ved hjelp av Veritas Miljøplan kartlagt mengder og vurdert alternative løsninger.

A/S Miljøfôr Hedmark og Oppland ble stiftet i mai 1993 med 4 likeverdige eiere, Hedmark Protein, Hed-OPP, Miljøfôr Akershus og HIAS.

Planlegging, nødvendige søknader om godkjenning og finansiering gikk samtidig med selskapsstiftelsen, og spaden ble satt i jorda samme dag som selskapet var etablert. Det ble lagt en stram framdriftsplan med mål å ha anlegget i drift 1. februar 1994 slik at anlegget kunne ta hånd om avfallstoppen under OL. Denne planen ble

fulgt med små avvik, og anlegget ble satt i drift som planlagt.

For innsamling av matavfallet fra storhusholdninger har de tre renovasjonsselskapene rundt Mjøsa inngått et samarbeid kalt Miljøfortransport. System for innsamling og transport er bestemt, og kontrakt om inntransporten er inngått.

Det er beregnet at anlegget de første årene skal ta mot inntil 2 000 tonn matavfall, og tilsvarende mengde industriavfall. Kapasiteten på anlegget er vesentlig større enn dette. Interessant i denne sammenheng er de forsøk som pågår med innsamling av matavfall fra husholdninger til dyrefor. Dersom kvalitet og kostnader faller gunstig ut er det betydelige mengder som kan utnyttes.

2.1.10 RADIOAKTIVITET I NÆRINGSMIDLER

Fylkesmannen har sekretariatet for koordineringsgruppen for overvåkning av radioaktivitet i næringsmidler. Koordineringsgruppen hadde i 1993 kr 215 000,- til disposisjon, hvorav hele beløpet ble benyttet. Kr 205 000,- ble fordelt til de lokale næringsmiddeltilsyn til dekning av analyseutgifter, mens kr 10 000,- ble benyttet til dekning av fylkesmannens utgifter i forbindelse med sekretariatsfunksjon og utarbeidelse og trykking av årsrapport for koordineringsgruppa.

Oppland var et av de fylker som ble hardest belastet med radioaktivt nedfall etter Tjernobyl-ulykken i 1986. Fylket har i 1993 opprettholdt en høy overvåkningsaktivitet. Dette innbefatter ordinær måleaktivitet og flere særskilte overvåkningsprosjekter som fylket er pålagt gjennom LORAKON-planen. Dette gjelder småfe (V.Slidre), storfe (Ø. Slidre og Vang), ku- og geitemelk (Ø. Slidre og Vang), vilt (rein, elg, rype) og ferskvannsfisk.

Innholdet av radioaktivt cesium i rein, småfe og melk er fortsatt på et så høyt nivå at det er behov for tiltak som bruk av cesiumbinder i fôr og tidlig sankning for å unngå kassaksjon. Spesielt i år med mye sopp blir problemene betydelige. 1993 var et år med middels store problemer med radioaktivitet i beitedyrene. Når det gjelder utviklingen i innholdet av radioaktivt cesium i ferskvannsfisk har dette avtatt jevnt, og representerer ikke lenger noe stort problem for utnyttelsen av ferskvannsfisk i fylket. I de mest belastede områdene er det imidlertid fortsatt noen lokaliteter hvor innholdet av radioaktivt cesium i fisk er så høyt at fisken ikke bør spises ubegrenset.

2.2 NATURFORVALTNINGSSEKSJONEN

Seksjonen inneholder fagfeltene friluftsliv, naturforvaltning, fiskeforvaltning og viltforvaltning.

2.2.1 BEMANNING

Seksjonen har hatt følgende bemanning:

- 6 faste stillinger (inkludert rovviltkonsulent) hvorav to har vært besatt av vikarer
- 1 tidsavgrenset stillingshjæmme
- 7 engasjementer og arbeidsmarkedstiltak på tilsammen 33 månedsverk

I tillegg er det utført tilsammen 17 månedsverk til forebyggende tiltak og bestandsregistreringer i forbindelse med store rovdyr.

2.2.2 INFORMASJONSVIRKSOMHET

Etter at miljøvern i kommunene har kommet godt i gang kan det registreres at det ikke er lett å få alle med på alle de samlinger ulike etater ønsker å ha for kommunenes miljømedarbeidere. Det betyr at også vi innen naturforvaltningsområdet i større grad må forsøke å favne noe videre på enkelte av de samlingene kommunene inviteres til.

Det er gjennomført en todagers samling der kommunene sto sentralt med emner fra friluftsliv, fisk- og viltforvaltning.

2.2.3 NATURFORVALTNING OG FRILUFTSLIV

2.2.3.1 Naturfredning og forvaltning av verneområder

Verneplan for barskog i Øst-Norge ble vedtatt av Regjeringa 9. juli 1993. Som en del av denne ble 21 naturreservater opprettet i Oppland. I disse reservatene er det ca. 15 000 daa produktiv skog eller rundt 2,4 promille av den produktive barskogen i fylket. Sammen med tidligere barskogsfredninger er nå 3,3 promille produktiv barskog fredet i Oppland.

Samtidig med opprettelsen av de 21 naturreservatene ble vernet av 4 midlertidig vernete barskogsområder i fylket opphevet.

Forut for vedtaket om verneplan for barskog ligger det betydelige arbeidsoppgaver som er utført av fylkesmannens miljøvernnavdeling.

Bortsett fra 3 områder er det nå gjennomført skogregistreringer i samtlige barskogsreservater som grunnlag for erstatningsoppgjøret. De tre som står igjen er foreløpig utelatt av spesielle årsaker og i forståelse med grunneierne. Det er forøvrig

allerede inngått minnelig avtale om erstatning for ett område (Rolla) og delvis for et annet (Igelsrud). Det er dessuten innledet forhandlinger om erstatning i minnelighet for flere av de andre barskogsreservatene. Makeskifte med statskog vil bli forsøkt gjennomført som erstatningsform i enkelte tilfelle.

Det midlertidig vernede Smådalen Landskapsvernområde ble foreslått varig vernet som naturreservat. Saken har vært lagt ut til offentlig ettersyn, og fylkesmannen har oversendt den med sine merknader og tilrådninger til Direktoratet for Naturforvaltning for sentral behandling. Fylkesmannens tilrådning er som forslaget men med visse grensejusteringer.

Atnasjømyrene er i utkastet til verneplan for myrer i Hedmark foreslått fredet som naturreservat. Området har vært midlertidig verna helt siden 1979. Vi har stått for den lokale høringa i vårt fylke. I tråd med forslaget har miljøvernavdelingen tilrådd at Atnasjømyrene fredes som naturreservat.

Det har vært gjennomført en høring om utvidelse av det foreslåtte verneområdet Spålen-Katnosa i Oslomarka. Fylkesmannen har støttet en slik utvidelse.

Det igangsatte arbeidet med utvidelse og revisjon av fredningen på Fokstumyra har blitt utsatt i påvente av nærmere retningslinjer fra Miljøverndepartementet om forholdet mellom nasjonalparkplanen og "Dovreplanen".

Erstatningsoppgjøret for opprettelsen av verneområdene for våtmark har fortsatt. For en del av områdene er det forholdsvis kompliserte erstatningsrettslige vurderinger som bl.a. krever en god del uttalelser og utredninger av sakkyndige innenfor ulike fagfelt. Dette gjør at erstatningsoppgjøret tar tid. Det er imidlertid i 1993 inngått minnelige avtaler om erstatning for tre områder (Øynadn, Røykenvika og Trettenstryka). I løpet av 1993 ble gjenværende våtmarksreservater grensemerket.

Erstatningssaken for Vindflomyrene, Stormyra og Geiteryggmyra som i 1992 av Høyesterett ble henvist til ny behandling i lagmannsrett, var i 1993 på nytt oppe i lagmannsretten. Dommen derfra er nå godkjent av begge parter slik at denne langdryge saken nå endelig er avklart.

Også erstatningsspørsmålet for vernet av Vassfaret er nå avklart gjennom en rettskraftig dom fra lagmannsrett.

Av bl.a. hensyn til lagmannsrettsaken ble utkastet til ny driftsplan for skogdrifta i Indre Vassfaret landskapsvernområde foreløpig lagt på is. Imidlertid ble det i 1993 igangsatt et arbeid med en forvaltningsplan for verneområdene i Vassfaret. Som en del av denne planen vil det også bli utarbeidet en særskilt sti- og løypeplan.

Praktisk skjøtselsarbeid er gjennomført i Kalstad og Geiteryggmyra naturreservater. I Kalstad er granplantinger hogd og på Geiteryggmyra er smågran hogd for å kunne ta vare på den spesielle floraen på myra og på myrtypen. I Svennesvollene naturreservat er det dessuten ryddet vekk kvisthauger og ved etter tidligere rydding av plantet gran.

Ialt ble 26 informasjonsplakater satt opp eller levert til kommuner/fjellstyrer for oppsetting. Informasjonstavler er dermed satt opp i alle aktuelle verneområder i fylket bortsett fra barskogsreservatene ettersom de ble opprettet først i 1993. Papirtrykk av informasjonsplakatene ble også laget, og disse er tenkt brukt i skolesammenheng og utadretta virksomhet.

Fugletårnet ved Dokkadeltaet Naturreservat ble ferdigstilt og offisielt åpna våren -93. Tårnet ble godt besøkt iløpet av sesongen. Et fugletårn ble også bygd i Fokstumyra naturreservat. Tårnet ble bygd sent på høsten i -93, og utendørs beising/maling gjenstår.

Grunnlagsmaterialet for brosjyren "Naturvernområder i Oppland" med kart ble utarbeidet. I det inngår bl.a. digitalisering av alle naturvernområdene i fylket utført av Statens Kartverk. Materialet ble oversendt Telemarksforskning i Bø for ferdigstilling og trykking.

I løpet av 1993 ble 27 dispensasjonssaker behandla etter forskriftene for verneområdene. De fleste av sakene gjaldt forhold i Lågendeltaet naturreservat.

2.2.3.2 Ny landsplan for nasjonalparker - nasjonalparkforvaltning

Fylkesmannen har gitt innspill til Miljøverndepartementets strategiplan for oppfølgingen av Ny landsplan for nasjonalparke om prioriteringer, framdrift på verneforslag mv.

Miljøvernavdelingen har deltatt i møter i forbindelse med organiseringen av arbeidet med videre arbeid med vern i Rondane - Dovrefjellområdet.

Fylkesmannen har også deltatt i styringsgruppen for utredningen av konsekvenser for brukerinteressene ved opprettelse av Reinheimen nasjonalpark. Rapport ble levert i oktober 1993 av Senter for bygdeturisme, som utførte arbeidet.

For Jotunheimen nasjonalpark er det inngått rammeavtale med Statskog Oppland om forvaltningen. Dessuten er det inngått avtale om lønns- og arbeidsinstruks for nasjonalparkforvalterstillingen. Nasjonalparkforvalteren er i slutfasen av arbeidet med forslag til forvaltningsplan for Jotunheimen nasjonalpark. I tilknytning til dette arbeidet og en pågående hovedoppgave i ressursgeografi gjennomføres det et forsøksrettet arbeid med planlegging i et tilgrensende område til nasjonalparken i Lom kommune. Forsøket går blant annet ut på å trekke lokale representanter aktivt med i planleggingen.

2.2.3.3 Friluftsliv

1993 var friluftslivets år. I den anledning ble det arrangert et seminar som "åpning" av friluftslivets år for kommunene på Honne i slutten av mars. Til dette seminaret var også organisasjonene tilknyttet Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO) i Oppland invitert. Seminaret ble arrangert i samarbeid med fylkesfriluftsnemda og var del av et 2-dagers seminar med tema vilt, fisk og friluftsliv. I samarbeid med statens utdanningskontor og som markering av friluftslivets år ble friluftsliv tatt opp som tema på regionale samlinger for skolenes miljølærekontaktpersoner.

Arbeidet med friluftsliv har forøvrig vesentlig dreid seg om oppfølging av friluftslivsinteressene i den daglige planbehandlingen og deltakelse i planprosjekter,

arbeid med friluftslivsprosjekter, behandling av tilskuddssaker og arbeid med en handlingsplan for friluftsliv.

Plan- og prosjektarbeidet har vært knyttet til tettstedsutvikling, turveger, kulturlandskap, vassdrag, interkommunale planer og stimulering til friluftsliv.

Arbeid med prosjektet "Friluftsliv i barnehagen" har utgjort en betydningsfull del av arbeidet. I alt 13 barnehager i fylket er med i prosjektet som skal legge til rette for økt natur- og friluftslivsopplevelse for barnehagebarn. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med fylkesmannens sosial- og familieavdeling og fylkeskommunens kulturetat.

I 1993 kom det inn 96 søknader på tilsammen kr 7 014 400,- over friluftslivsmiddelordningene (i alt 5 søknadsposter). Det ble gitt i alt kr 150 000,- i støtte til 7 planleggings-, opparbeidings- og informasjonstiltak (av 84 søknader). Videre ble det gitt tilsagn om kr 650 000,- i støtte til sikring av 6 områder (av 6 søknader). Miljøvernavdelingen ble ikke tildelt midler til fordeling over posten for tilskudd til stimuleringstiltak. Det var derfor ikke mulig å gi støtte til noen av de 6 søknadene om midler til slike formål.

P.g.a. sammenkobling med sysselsettingsmidler ble mye midler til friluftslivsmål delt ut i forbindelse med denne ordningen og bevilgningene over de ordinære friluftsmiddelordningene var vesentlig lavere enn tidligere år samtidig som søknadsmengden var vesentlig større.

Miljøvernavdelingen har deltatt på fylkesfriluftsnemndas møter og befaringer og ellers bidratt i den grad fylkeskommunen har ønsket det.

Arbeidet med en "møteplass" for organisasjoner og etater som arbeider med friluftsliv på fylkesnivå er videreført i 1993, men bare med en samling. På denne samlingen ble det bestemt å nedsette en arbeidsgruppe som skulle delta i miljøvernavdelingens arbeid med en handlingsplan for friluftsliv. Arbeidsgruppen har hatt en representant fra kommunene, en fra fylkeskommunen, en fra friluftslivsorganisasjonene og en fra grunneierorganisasjonene.

Handlingsplanen for friluftsliv består av en arealdel og en tiltaksdel. Tiltaksdelen er utarbeidet i samarbeid med arbeidsgruppen og med innspill fra øvrige aktuelle etater og organisasjoner. Arealdelen er utarbeidet i samarbeid med kommunene. Data om friluftsområdene er lagt inn i databasesystemet Naturbase.

2.2.3.4 Kulturlandskap

Fylkesmannen har deltatt i det etablerte samarbeidsutvalget for kulturlandskap i Oppland. Heidalprosjektet har vært fulgt opp som ett av tre nasjonale pilotprosjekter i Norge. Prosjektet ble avsluttet i 1993 med lokalt utarbeidd rapport. Erfaringene bl.a med bruk av virkemidler vil bli videreført i andre områder.

Arbeidet med Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap er slutført og rapport utarbeidd. For de registrerte områdene er det angitt verdi ut fra kriteriene i den faglige veiledningen som er gitt i det nasjonale prosjektet. Her er hovedvekten lagt på kulturhistorisk og økologisk/botanisk verdi. Hovedformålet med prosjektet

har vært å velge ut de ca 10 mest verdifulle områder i hvert fylke sett i forhold til de valgte kriteriene. I Oppland er det gjort et utvalg på i alt 13 områder. Utvelgelsen er i sluttfasen av arbeidet foretatt av Samarbeidsutvalget for kulturlandskap i Oppland. Sentral sluttrapport med prioritering av områder på landsbasis skal foreligge i løpet av sommeren 1994. Denne vil bl.a inneholde forslag om bruk av virkemidler og forslag om oppfølging. Opplysningene om kulturlandskapsområdene er lagt inn i en egen database.

Fylkesmannen har ellers deltatt i behandlingen av den nye ordningen med tilskott til tilplanting av jordbruksareal ute av drift. Gjennom MOGOP-samarbeidet har en kommet fram til enklere saksbehandling i slike saker.

2.2.3.5 Reklameskilt - OL

Naturvernlovens § 15 gir et generelt forbud mot å sette opp reklameskilt utenfor tettbygd strøk. I særlige tilfelle kan fylkesmannen gi dispensasjon fra denne bestemmelsen. Det som ofte skjer er imidlertid at skilt blir satt opp ulovlig.

For å få en opprydding i den ulovlige skiltingen langs hovedvegene fram mot OL, var arbeidet med fjerning av ulovlig oppsatte reklameskilt relativt omfattende i 1992. Arbeidet er trappet noe ned i 1993 og har stort sett bestått i å følge opp igangsatte saker, behandle søknader om oppsetting av skilt samt følge opp henvendelser fra vegvesenet på ulovlige skilt som står mer enn 30 meter fra vegens midtlinje. På slutten av året ble 3 saker politianmeldt. I desember ble vegloven endret og "30-metersgrensen" opphevet. Dette innebærer at vegvesenet har hjemmel til å kreve fjernet alle skilt som kan være trafikkfarlig uavhengig av hvor langt unna vegen de står. Denne endringen vil kunne gi mindre arbeid for miljøvernavdelingen med ulovlig skilting forutsatt at vegvesenet benytter sine utvidete muligheter til å kreve skiltene fjernet.

2.2.3.6 Motorferdsel i utmark

Motorferdsel i utmark reguleres av Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag. I tillegg til loven regulerer en nasjonal forskrift bruken av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag. Eventuelle kommunale forskrifter gjelder i tillegg til loven for bruk av motorfartøy og luftfartøy. I tillegg til dette finnes flere muligheter for å fastsette nærmere bestemmelser i tilknytning til loven og den nasjonale forskriften. Mange kommuner i Oppland har ønsket å benytte disse mulighetene for å oppnå tilsvarende restriktiv praksis som med tidligere kommunale forskrifter.

Et såvidt komplisert regelverk kombinert med kommunenes ønske om en restriktiv praksis, medfører et stort veiledningsbehov. En rekke henvendelser fra enkeltpersoner som ønsker å utøve motorferdsel medfører også et stort behov for avklaring i forhold til regelverket.

Med hjemmel i §§ 5 og 6 i den nasjonale forskriften kan kommunene gi tillatelse til ulike typer motorferdsel som ellers ikke er tillatt etter lov og forskrift. Mye tid går også med til avklaringer m.h.p. muligheter og begrensninger som følge av disse §§. Miljøvernavdelingen utarbeider to ganger årlig en oversikt over kommunens dispensasjonspraksis, en oversikt for sommersesongen og en for vintersesongen.

Sist utarbeidete rapport for sommersesong er for sesongen 1992. Det ble da gitt i alt 29 tillatelser fordelt på 10 kommuner etter § 6 i den nasjonale forskriften. Tillatelsene er fordelt med fra 1-7 tillatelser i hver av disse kommunene. Totalt antall gjeldende tillatelser for sesongen 1992 var 31.

I vintersesongen 1992/93 ble det behandlet i alt 322 søknader om dispensasjon i kommunene i Oppland. Av disse ble 230 innvilget. Av i alt 92 avslåtte søknader ble 30 påklaget. Totalt antall gjeldende tillatelser til motorferdsel vintersesongen 1992/93 var 385 og dette er omtrent på samme nivå som de to foregående årene. Antall søknader, avslag og klager har imidlertid økt vesentlig siste år (229 søknader, 34 avslag og 5 klager for sesongen 1991/92).

Ved siste endring av den nasjonale forskriften (03.12.1990) ble bestemmelsen om ervervsmessig kjøring fremhevet som en sentral bestemmelse. I de fleste av kommunene der det er behov for det, er det nå etablert ordning med ervervskjørere. Det er imidlertid fortsatt behov for justeringer i ordningene og avklaringer i forhold til hvor mange tillatelser det bør være i hver kommune og kriterier for hvem som skal kunne gis slik tillatelse. Klarere kriterier og bedre begrunnelse for tillatelser og avslag til ervervsmessig kjøring kunne trolig avverget en del klagesaker.

2.2.3.7 Miljølære

Hovedinnsatsen innen miljølære har i 1993 vært gjennom deltakelse i fylkeskontaktgruppa for miljølære. En representant for miljøvernavdelingen har sammen med tilsvarende fra fylkeskulturetaten i Oppland fylkeskommune og jord- og skogbruksseksjonen hos fylkesmannens landbruksavdeling vært faglig ansvarlig for et kurs for lærere med tema kulturlandskap. Kurset ble avsluttet i 1993 med to samlinger. I samarbeid med statens utdanningskontor og miljøvernlederne i kommunene har friluftsliv vært tatt opp som tema på regionale samlinger for skolenes miljølærekontaktpersoner.

Det er trykt opp 1000 ekstra lærerveiledninger til brosjyren "Arealbruk". For å få et bedre utgangspunkt for avdelingens videre innsats innen miljølære, ble Østlandsforskning kontaktet med tanke på å kartlegge skolenes bruk av den utsendte "skoleveileder i miljølære" og generelt skolenes behov for bistand. Oppfølging av resultater fra denne undersøkelsen, blir en viktig oppgave i 1994.

I tillegg til dette kommer informasjon og veiledning som følge av henvendelser fra lærere og elever. Forespørsler om hjelp til undervisning og om materiell utgjør hovedtyngden av slike henvendelser.

2.2.3.8 Sysselsettingstiltak

Fylkesmannen har en viktig rolle i arbeidet med samordning av de ulike ordningene for arbeidsmarkedstiltak innenfor Opplandsmodellens samarbeidssystem. Fylkesmannen fordelte i alt 193 månedesverk (2,5 mill kr) til naturvern/friluftsliv og 69 månedesverk (0,88 mill kr) til Aksjon vannmiljø. Dette er midler som var øremeret til miljøverntiltak. I tillegg bevilget Miljøverndepartet i alt 1,07 mill kr til dekning av kommunale egenandeler knyttet til de høyest prioriterte sysselsettingsprosjektene. Også disse midlene ble fordelt med utgangspunkt i fylkesmannens prioritering.

2.2.4 FISK

2.2.4.1 Veiledning og informasjon

Det er analysert og vurdert prøver av fiskebestanden i en rekke vann i 1993. Det har vært gjennomført mange møter og befaringer i forbindelse med lokal fiskeforvaltning.

2.2.4.2 Fiskeforskrifter og oppsyn

Det er fastsatt forskrift for fiske i Våla som innebærer totalfredning på strekningen fra Vinkelfallet til Åmillom for å beskytte storaurestammen som gyter i elva.

Direktoratet for naturforvaltning bevilget kr 75 000,- i tilskudd til fiskeoppsynsvirksomhet i Oppland (inkludert de deler av Mjøsa som ligger i Hedmark og Akershus) i 1993. Midlene er benyttet til oppsyn i Mjøsa, Randsfjorden og Gudbrandsdalslågen opp til Harpefoss for å beskytte storaurebestandene i disse vassdragene. Oppsynsordningene er i det vesentligste dugnadsbasert.

2.2.4.3 Forsuring og kalking

Rammen for lokale kalkingstiltak for 1993 var kr 275 000,- og kr 140 000,- til oppfølging inkludert fylkesmannens medvirkning i oppfølgingen av det nasjonale kalkingsprosjektet i Fjorda, Gran kommune. Det ble kalket 31 vann i Oppland i 1993. Vannanalyser er foretatt for 64 kalka vann for å overvåke effekten av kalkingstiltakene. Vannkvaliteten i de kalkede lokalitetene er tilfredsstillende etter kalking. Fylkesmannen har startet arbeidet med å revidere kalkingsplanen for fylket. Denne vil være ferdig i 1994.

Fjorda i Gran er et nasjonalt kalkingsprosjekt, og aktiviteten her omfatter utvikling og testing av nye kalkingsmetoder og overvåkning. NIVA har gjennomført overvåkning av vannkvalitet, bunndyr og fisk finansiert av Direktoratet for Naturforvaltning. Fylkesmannen har medvirket med feltarbeide under oppfølgingsundersøkelsene.

2.2.4.4 Kultiveringsplan for fylket

Fylkesmannen har i 1993 arbeidet med en kultiveringsplan for fylket. I den nye forskriften om utsetting av fisk og andre ferskvannsorganismer fastsatt av miljøverndepartementet 11. nov. 1993 kreves det tillatelse fra fylkesmannen for all utsetting av fisk. Kultiveringsplanen vil danne grunnlag for behandlingen av søknader om tillatelse til fiskeutsettinger. Hensikten er å sikre at utsettingsvirksomheten foregår i forsvarlige former slik at hensynet til lokale fiskebestanders egenart ivaretas og at faren for spredning av fiske sykdommer reduseres.

2.2.4.5 Fiskefondet

Fylkesmannen mottok kr 300 000,- til fordeling til lokale fiskeformål i 1993. Fylkesmannen hadde 59 søknader med et totalt søknadsbeløp på kr 2 509 532,- til behandling. De totale kostnadene av de omsøkte prosjektene var over 6 mill. kr. Tilskuddsbeløpet på kr 300 000,- ble fordelt på ialt 17 prosjekter. I tillegg ble det gitt refusjon av egenandeler ved miljøsysselsettingsprosjekter fra fiskefondet til 2 prosjekter, tilsammen kr 83 000. Prosjekter med sikte på å bedre fritidsfisketilbudet

og å styrke særlig verdifulle fiskestammer ble høyt prioritert ved fordelingen. De støttede prosjektene ga en sysselsetting på 121 ukeverk i form av direkte innleid arbeidskraft. I tillegg kommer de sysselsettingsmessige virkningene av innkjøpte varer og tjenester.

2.2.4.6 Innsjøbeiting i Mjøsa - Operasjon Mjøsørret

Prosjektet er et samarbeid mellom Direktoratet for naturforvaltning, fylkesmennenes miljøvern- og naturforvaltningsavdelinger i Hedmark og Oppland og lokale fiskerforeninger og rettighetshavere. Prosjektet startet i september 1988, og varte ut 1993. Hovedformålet har vært å øke produksjonen og avkastningen av ørret i Mjøsa og tilløpselvene, samt stimulere til fiske og friluftsliv.

I 1993 har fylkesmannen i Hedmark hatt ansvaret for prosjektets sekretariat, men fylkesmannen i Oppland har hatt ansvaret for flere enkeltoppgaver i prosjektets regi. Prosjektet har stimulert til stor frivillig innsats fra lokale foreninger i arbeidet med å styrke aurebestanden i Mjøsa. Dette arbeidet søkes videreført gjennom etableringen av et samarbeidsorgan for grunneierforeninger og fiskerforeninger rundt Mjøsa "Mjøsa Fiskeforvaltning" som ble stiftet i 1993.

2.2.4.7 Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland

Prosjektet "Bedre bruk av fiskeressursene i regulerte vassdrag i Oppland" er et samarbeid med Glommens og Laagens Brukseierforening, Foreningen til Bægnavassdragets Regulering, Oppland Energiverk, Foreningen til Randsfjordens Regulering når det gjelder fiskeribiologiske etterundersøkelser i regulerte vassdrag i Oppland fylke. Prosjektet startet 01.01.1989. Hensikten med prosjektet er å samordne driften av de fiskeribiologiske etterundersøkelsene i fylket og også å følge opp undersøkelser med tiltak for å få en bedre utnyttelse av de ressurser som brukes til fisketiltak i regulerte vassdrag. Miljøvern- og naturforvaltningsavdelingen hos fylkesmannen i Oppland har det faglige og administrative ansvaret for prosjektet.

I 1993 har 2 utsettingspålegg vært til vurdering av fylkesmannen og Direktoratet for naturforvaltning, og Direktoratet for naturforvaltning har gitt pålegg i Nord Mesna (Lillehammer og Ringsaker) og endret pålegget i Våsjøen (Øyer).

Det har vært gjennomført ordinære etterundersøkelser i Losnavatnet (Ringebu og Øyer), Dokkfløyvatn (Gausdal og N. Land), Ølsjøen (Nord Aurdal) og Beitoøyangen (Vang, Vestre og Øystre Slidre).

Prosjektet har i 1993 deltatt i Norsk institutt for naturforskningens pågående settefiskundersøkelser i Tesse (Lom), Vinstern (Ø. Slidre) og Kaldfjorden/Øyvatnet (S. og N. Fron). I forbindelse med at GLB forbereder søknad om fornyet konsesjon for reguleringen av Tesse, er kunnskapen fra undersøkelsene i Tesse kort sammenfattet i en egen rapport.

I Gausa har det de siste årene blitt gjennomført en rekke undersøkelser med hensyn til storaurebestanden. Kunnskapen om Gausaaueren er oppsummert og aktuelle tiltak for å styrke aurestammen i Gausa og tilløpsbakkene er vurdert i en egen rapport.

Prosjektet har ellers støttet et radiomerkingsforsøk av aure i Gudbrandsdalslågen som

pågår for å følge aurens vandring på minstevannføringsstrekningen nedenfor Hunderfossen ved ulike vannføringer. K/L Opplandskraft har avgitt vann til forsøk med lokkeflommer. Formålet med undersøkelsene er både å få økt generell kunnskap om vannføringens betydning for aurens gytevandring, samt å få kunnskap om hva som er optimal bruk av minstevannet forbi Hunderfossen kraftverk. Undersøkelsene utføres i regi av Universitetet i Trondheim, med finansiering fra VR, NVE, LFI og vårt prosjekt.

For å vurdere mulighetene for å bedre aurens naturlige rekruttering er det gjennomført registreringer i flere tilløpsbekker og -elver til reguleringsmagasin med rekrutteringsunderskudd; tilløpsbekker til Helin, tilløpsbekker til Vangsmjøsa, tilløpsbekker til Nord-Mesna og tilløpsbekker til Slidrefjorden.

Det er gjennomført habitatforbedringstiltak i form av manuell rydding i tilløpselver til Gausa (Gausdal kommune), Vinsteren (Øystre Slidre) og Vinstervatna (Nord Fron). I Mossa som renner ned i Hornsjøen (Gausdal), og i Nordre Rjupa som renner ned i Vinsteren (Øystre Slidre) har det blitt fjernet vandringshindre for auren. I Buaråne som renner ned i Flyvatn (Vestre Slidre) og i Geitrygga som renner ned i Tisleifjorden (Nord Aurdal) har det blitt gjort tiltak for å bedre oppgang og oppvekstforhold for aure.

Det er gjennomført fangstregistreringer i 12 lokaliteter. Det er videre utført ekkoloddregistrering på Randsfjorden og Losna. Det har vært foretatt registrering av oppgang av aure i fisketrappa i Harpefossen (S. Fron).

2.2.4.8 Tiltak for å bedre fritidsfisketilbudet

Det er i 1993 gjennomført en rekke tiltak for å bedre almenhetens adgang til fritidsfiske i Oppland. Tiltakene omfatter organisering av fiskekortområder, informasjon og fysisk tilrettelegging av fiskeplasser. For å gi interesserte fiskere informasjon om fiskemulighetene i fylket, og når, hvor og hvordan en kan fiske, har fylkesmannen i 1993 utgitt en fiskeguide for Oppland som er tilgjengelig på postkontorene i fylket. Bokklubben villmarksliv har for egen regning trykket 2 800 eksemplarer av heftet til utdeling blant sine medlemmer i Oppland.

2.2.4.9 Aksjon Vannmiljø

Tilskuddsordningen "Aksjon vannmiljø" har som målsetting å bidra til økt bruk av vassdrag der det er gjort stor innsats med vannkvalitetsforbedrende tiltak. I Oppland vil dette i det vesentlige si hovedvassdragene i fylket. Tilskudd kan gis til tilretteleggingstiltak for friluftslivsaktiviteter, kulturminnetiltak og biologiske tiltak i vassdragene. Fylkesmannen hadde i 1993 en ramme på kr 400 000,- til fordeling. Totalt hadde fylkesmannen 37 søknader med et samlet søknadsbeløp på kr 2 549 490,- til behandling. De omsøkte prosjektene hadde en samlet kostnad på kr 6 616 890,-. Tilskuddsrammen ble fordelt på ialt 15 prosjekter.

2.2.5 VILT

2.2.5.1 Vilt i plan

Arbeidet med sikring av viltet og ikke minst våre villreinstammers leveområder er fortsatt en prioritert oppgave. Det er først og fremst gjennom planbehandlingen dette skjer. Bit for bit tankegangen er meget vanskelig å endre i arealbrukssammenheng.

2.2.5.2 Erstatninger og forebyggende tiltak mot hjorteviltskader

Til erstatninger og forbyggende tiltak hadde fylkesmannen i 1993 et budsjett på kr 159 000,-. Fylkesmannen mottok 19 søknader om erstatning for skader forvoldt av hjortevilt på innmark. Samlet søknadssum var kr 275 465,-. Den største enkeltsøknaden var på kr 97 500,- og gjaldt jordbær.

2.2.5.3 Viltstelltiltak

Budsjett i 1993 var her kr 602 000,-. Vi mottok 58 søknader på tilsammen 1,6 mill. kroner. Søknader som har flere finansieringskilder enn bare viltfondet, stiller sterkere enn ellers like søknader som kun baserer seg på viltfondsmidler.

2.2.5.4 Elgforvaltning

Det ble felt 3715 elg i 1993 mot 3199 året før. Fellingsprosenten sank fra 92 til 86. Felling av voksen ku steg fra 15 til 20 prosent. Til tross for et rekordhøgt uttak i elgstammen er den for stor i forhold til sitt beitegrunnlag og det er fortsatt nødvendig med et økt uttak i stammen for å tilpasse elgstammen til beitegrunnlaget. De beiteundersøkelser som er foretatt indikerer sterkt nedslitte vinterbeiter. Kontroll av beiteområdene gjennom takseringer for å tilpasse elgstammen til beitegrunnlaget må være et prioritert arbeidsområde i elgforvaltningen også i kommende år. Her kan viltfondet være aktuelt for en delfinansiering.

2.2.5.5 Rovviltforvaltning

Med fylkesmannens nye oppgaver i rovviltforvaltningen, har 1993 har vært et hektisk år med stor aktivitet både administrativt og felt-messig. Fylkesmannen har nå hovedansvaret for bestandsregistreringer av store rovdyr i fylket, samt dokumentasjon av skader voldt av fredet rovvilt. Utbetaling av erstatninger for rovviltskade er også fylkesmannens ansvar, og nye erstatningsregler er tatt i bruk. Det er gjennomført erstatningsoppgjør både for 1992 og 1993 i løpet av året, og dette har krevd betydelige ressurser. Imidlertid forventes erstatningsoppgjøret å ta mindre tid etterhvert, når rutinene er etablert og utbetalingene er kommet i rute. Årets erstatningsoppgjør er ikke endelig avsluttet, men de ordinære utbetalingene så langt i år er på 914 000 kr. Dette er en økning på ca. 88 000 kr. (10 %) i forhold til 92.

Rovviltaktivitet

Fylket har også i år hatt besøk av bjørn og skader på sau er dokumentert i Ringebu kommune. En radiomerket ung-bjørn kom 24.07 inn i Ringebu, hvor den ble fanget og transportert til Sverige. Bjørnen hadde da gjort skade på sau i Stor-Elvdal, og frykten for nye skader gjorde at flytting ble besluttet. Etter ca 7 uker kom imidlertid bjørnen tilbake til grenseområdene mellom Hedmark og Oppland, hvor den holdt seg relativt stedfast resten av høsten.

Antall meldte og undersøkte tilfeller av gaupeskade i fylket har økt (omtales seinere), men utover dette er det ingenting som tyder på at aktiviteten av gaupe og jerv har endret seg vesentlig siste året. Bestandssituasjonen for gaupe er imidlertid usikker for fylket som helhet, og dette er bakgrunnen for det i 93 ble gjennomført en sportaksering i Gudbrandsdalen. Ca. 1000 km² ble undersøkt og det ble konkludert med et absolutt minimum på 4 enkeltindivider. Det ble ikke registrert familiegrupper. Det er bare begrenset erfaring med feltregistreringer av denne type i Norge, og årets undersøkelse samt planlagt oppfølging i 94, vil danne grunnlaget for utvikling av en mere generell metodikk med tanke på et bestandsvurderinger for hele fylket. I tillegg til intensivsporinger i begrensede områder, er det i løpet av året også etablert rutiner i kommunene for innsamling av gaupemeldinger, for å styrke data-grunnlaget i bestandsvurderingene.

Etablering av et rovviltkontaktnett

Bestandsregistreringer av store rovdyr og dokumentasjon av rovviltskader i fylket krever betydelige felt-ressurser, og en viktig oppgaver i 93 har vært å etablere et lokalt kontaktnett som etterhvert kan ta hoveddelen av disse arbeidsoppgavene. I alt 21 personer spredt i fylket har nå hatt to fag-samlinger i regi av fylkesmannen, og dette kontaktnettet er nå operativt med hensyn på skadesaker og andre meldinger om forekomst av store rovdyr. Rovviltkontaktene administreres av rovviltkonsulenten, og utfører oppdrag i distriktene i nært samarbeid med kommunal viltforvaltning. I 1993 utførte rovviltkontaktene ca 150 skadeundersøkelser, og de deltok i sportaksering på gaupe samt diverse bestandsregistreringer.

Antall meldinger til fylkesmannen om rovviltskade økte fra 110 tilfeller i 1992 til 183 tilfeller i 1993, mens antall tilfeller av bevist rovviltskade økte fra 69 tilfeller i 92 til 74 tilfeller i 93. En slik økning var som forventet, fordi informasjonen til husdymneringa og media om at skader skal meldes, har vært betydelig gjennom året. Det er informert i aviser og radio om at rovviltkontaktet nå er opprettet, og et eget informasjonsbrev har gått til alle fylkets saueiere som er medlem i Norges sau- og geitalslag. I tillegg har Direktoratet for naturforvaltning sendt en egen brosjyre om rovviltskader og erstatningsordningen til alle saueiere.

Forebyggende tiltak mot skader

Arbeidet med forebyggende tiltak mot rovviltskader er et prioritert område, og det er i alt brukt 250 000 kr. til dette arbeidet i fylket i 93. Hoveddelen av midlene er brukt i forbindelse med jerve-skader i Sel (40 000 kr) og Lesja (160 000 kr), hvor det er gjennomført utvidet tilsyn på beite. Husdymneringa mener at utvidet tilsyn har positive effekter, men det har så langt vært vanskelig å vise en klar tallmessig reduksjon av tapene, som følge av tilsyn. Utprøvingen av tiltakene vil fortsette, og særlig for Lesja sin del er det behov for tiltak som kan redusere belastningen for enkeltbrukere som har stor årlig skade.

Administrative kjerneområder for store rovdyr

Prosessen med oppretting av kjerneområder for store rovdyr berører Oppland bare i forhold til jerv, og det foreslåtte området nord og øst i fylket har vært ute på lokal høring i løpet av året. Fra næringshold har det vært relativt sterk motstand mot forslaget, mens verneorganisasjonene i stor grad har gitt sin tilslutning. Den endelige fastsettingen av grensene gjøres av Direktoratet for naturforvaltning, og etter planen

skal grensene være fastlagt før beitesesongen 94. Kjerneområdeforvaltningen vil forhåpentligvis bli et godt redskap for å forvalte artene, men også et redskap i samordningen av rovviltforvaltningen og husdyringeressene på lengre sikt.

2.3 VASSDRAGSFORVALTNING

2.3.1 BEMANNING

Arbeidsområdet har en stilling. Det utføres vassdragsforvaltningsoppgaver innen avdelingens to seksjoner, og i tillegg har rådgiver T. Wangenstein fulgt opp vassdragsplanene for Valdres og Otta. Stillingen som vassdragsforvalter er ikke plassert i seksjon, og har i 1993 sortert direkte under fylkesmiljøvern sjefen.

2.3.2 SAKSBEHANDLING

Vassdragsforvalteren har hatt 1016 saker, mot 882 saker i 1996, 687 saker i 1991, og 496 saker i 1990. Vassdragsforvalteren har vært hovedsaksbehandler for avdelingens plan- og bygningslovsaker, og det er innen dette saksområdet at saksmengden har økt. Plansakene utgjorde 643 saker, slik at det er behandlet bare 373 vassdragsforvaltningssaker.

Situasjonen fra 1992 fortsetter når det gjelder vassdragssaker, 1993 har vært et relativt stille år på dette området. Masseuttakssaker, vannkraftsaker, forbygningssaker, vassdragsplaner og "Aksjon vannmiljø", har utgjort det største antallet saker.

2.3.3 SAMLA PLAN, VERNEPLAN IV OG MOGOP-PROSJEKTET

Også i 1993 har det vært liten aktivitet når det gjelder "Samlet plan for vassdrag".

Verneplan IV for vassdrag er vedtatt, og arbeidet med å følge opp vassdragsvernet gjennom "Differensiert vassdragsforvaltning", og gjennom plan- og bygningslovgivningen, startet opp i 1993.

I tillegg er det prioritert å arbeide i MOGOP-prosjektet i prosjektgruppen "Arealplanlegging, forenkling og effektivisering", og i prosjektgruppen for "Landbruk - vannmiljø". Deltakelsen i MOGOP har vært ressurskrevende.

2.3.4 TEKNISKE INNGREP I VASSDRAG

Sikring av allmenne interesser som naturvern, fiske og friluftsliv i inngrepssaker (kraftutbyggingskonsesjoner, konsesjonsfornyelser/hjemfall, kraftlinjesaker, masseuttak, forbygninger, senkning/kanalisering, og vegger nær vassdrag) har vært

prioritert. De fleste sakene som angår tekniske inngrep i og langs vassdrag er tverrsektorielle og behandlingen av sakene krever koordinering av faglige innspill fra de ulike fagområdene innenfor miljøvernavdelingens ansvarsområde.

Vassdragsplan for Gausa har pågått aktivt i 1993.

Vassdragsplan for Valdres er oppstartet og er på det nærmeste slutført i 1993.

Vassdragsplan for Otta-elva kom godt igang i 1993.

2.4 MILJØVERN I KOMMUNENE - MIK

Fylkesmannens miljøvernavdeling har en viktig rolle i oppfølgingen av ST. meld. nr. 34 Om miljøvern i kommunene.

Det tilligger miljøvernavdelingen å forestå fordelingen av statlige midler, øremerket miljøvernkompetanse i kommunene. I 1993 har det i samtlige kommuner vært tilsatt miljøvernleder. Basert på folketallet er det 3 kommuner som får dekket utgiftene bare til ½ stilling, og disse har kombinert miljøvernstillingen med annen kommunal stilling.

Øremerkingen av midler til miljøvernlederstillingene var forutsatt å vare ut 1994, og en del kommuner har derfor tilsatt miljøvernleder på engasjement ut 1994. Det ville være et stort tilbakeslag for miljøvernarbeidet i kommunene om et stort antall miljøvernledere skulle falle ut i løpet av 1994. Departementet har derfor varslet at det kan være aktuelt med en forlengelse av øremerkede tilskudd. Endelig avklaring vil komme i forbindelse med den varslede kommuneøkonomiproposisjon til våren.

Det er i 1993, med statlige midler, avviklet 2 faglige seminarer / konferanser for kommunale miljøvernledere i fylket. Videre har det vært regionale konferanser, hvor målgruppen har vært utvidet til å omfatte ansatte i andre aktuelle etater, rådmenn og politikere.

På mange områder innenfor miljøvernsektoren er det aktuelt med interkommunalt samarbeid. Dette gjelder bl. a. utnyttelsen av vannressursene. Det er i 1993 ferdigstilt utkast til vassdragsplaner for Valdresregionen og Ottavassdraget. Her har miljøvernlederne hatt en sentral rolle.

Delegering av oppgaver og ansvar til kommunene er et viktig mål. Erfaringene så langt viser at et godt utviklet kommunalt miljøvern, med en miljøvernleder sentralt plassert i kommunens administrasjon, er en viktig forutsetning for å flytte oppgaver og ansvar ned på kommunenivå.

Miljøvernavdelingen har det faglige ansvar for å følge opp nasjonale og internasjonale mål og retningslinjer. Ved hjelp av Østlandsforskning er det under utarbeiding en samlet oversikt over hva som finnes av nasjonale miljømål av

betydning for kommunene. Det vil også bli en drøfting av rutiner i saksbehandling og planlegging, som kommunene må utvikle innenfor sine satsningsområder med sikte på å følge opp miljømålene.

Årsmelding 1993

Kulturvernplanen for Vassfaret

Styret for Kulturvernplanen har vært:

Torstein Wangensteen, Fylkesmannens miljøvernavdeling (leder)

Knut Dæhlen, Fylkesmannens landbruksavdeling

Kristin Holthe Sandvik, Grunneiernes representant

Arvid Berg, Sør-Aurdal kommune

Ola Akervold, Flå kommune

Operatør:

Oppland Skogselskap

Prosjektleder:

Tidemann Kolsrud

Kulturvernplanen for Vassfaret bygger på en avtale mellom Landbruksdepartementet og Miljøverndepartementet som den ene part og seks grunneiere i det Indre landskapsvernområde som den andre parten.

Hovedmålsettingen med Kulturvernplanen er å gjenskape noe av det gamle miljøet i Vassfaret ved hjelp av hestedrift og fløtning. Avkastningen av et statlig fond på 2,5 mill. kroner skal dekke merkostnadene ved den gamle driftsmåten, slik at grunneierne som er med i Kulturvernplanen skal få samme økonomiske utbytte som de ville fått ved ordinær drift. På grunn av den sterke rentenedgangen er avkastningen av fondet mindre enn forutsatt.

En er nå kommet så langt i innkjøringsfasen at drifta må kunne sies å fungere. I driftsåret 1992/93 er det avvirket 1280 m³ tømmer i planområdet. Av dette ble ca. 360 m³ hestekjørt og fløytet fra Øvre Grunntjern til Nevlingdammen. Elever fra Gjøvik Ingeniørhøyskole, skogavdelingen deltok i fløtningen. I planområdet er det utsatt 5300 planter og det er utført ungskogpleie i en del av området.

Driftsveien fra grensa for det Indre landskapsvernområde og inn til Dreparhølen er ferdigstilt. Utbedring av gamle hesteveier og eventuelt bygging av nye hesteveier skjer i forbindelse med de årlige drifter. De midlertidige brakkene ved Øvre Grunntjern vil bli avløst av en permanent driftsbasis. Basen blir satt opp av laftet tømmer. Ansvar for dette er overlatt til en egen byggekomite.

Fra styrets side legges det vekt på å trekke lokalsamfunnet sterkere inn i arbeidet med Kulturvernplanen.

2.5 KONTOR OG FORVÆRELSE

Kontorsektoren ved avdelingen har 3,5 faste stillinger. Budsjettmessig er disse underlagt Administrasjonsdepartementet.

Utføringen av administrative funksjoner av ulike slag er en nødvendig forutsetning for at avdelingen skal løse sine oppgaver, og av vesentlig betydning for avdelingens anseelse og effektivitet. De ansatte på kontorsektoren er i mange sammenhenger avdelingens ansikt utad. Det er kontorpersonalets oppgave å yte best mulig service både utad mot publikum, og innenfor egen avdeling. Derfor er det lagt vekt på at kontorpersonalet skal kunne få mer innsikt i arbeid og saker innenfor forskjellige saksområder.

Anvisningsmyndighet og kontroll tilligger avdelingen. Avdelingens budsjett er på 6.4 mill kr. I tillegg blir avdelingen tilført ca 30 mill kr i prosjektmidler, pluss noe i oppdragsinntekter. Medregnet forvaltningsbudsjett og prosjektmidler, var det totale omløp av midler i 1993 ca 37 mill kr.

3. TILSATTE VED MILJØVERNAVDELINGEN

PR. 1. JANUAR 1994

PER SVARDAL

PS (rom-B-349, tlf. 6050)

TORSTEIN WANGENSTEEN

TW(rom B-354, tlf. 6059)

MAGNE DRAGESET

MD (tlf. 6072)

PEDER BREVIG

PEB (rom-B-366, tlf. 6071)

TOR ERIK URDAHL

TEU (rom-B-365, tlf. 6070)

EYVIND LOME

EL (rom-B-363, tlf. 6068)

STEINAR FOSSUM

SF (rom-B-364, tlf. 6069)

Fylkesmiljøvernssjef

- leder og koordinerer arbeidet ved avdelingen

Rådgiver

- Miljøvern i kommunene -MIK
- fylkesplaner/verneplaner
- vassdragsplaner
- Vassfare

Seksjonsleder forurensning (perm. 31.12.94)

- prosjektleder for "Prosjekt avfall og gjenvinning i Hedmark og Oppland"

Overingeniør

- forurensningssaker (Gudbrandsdal)
- sanerings- og andre VA-planer
- lån og tilskudd
- utslipp fra turistbedrifter, institusjoner, etc.
- VA-faglig planbidrag
- veiledning og informasjon
- jordreanseanlegg
- vannforsyning

Overingeniør

- forurensningssaker (Lillehammer og Vest-Oppland)
- kommunale avløpsanlegg
- sanerings- og andre VA-planer
- lån og tilskudd
- utslipp fra turistbedrifter, institusjoner, etc.
- VA-faglig planbidrag
- veiledning og informasjon
- driftsassistanse og utslippskontroll
- høygradige reanseanlegg
- industriutslipp (vann og avløp)

Avdelingsingeniør

- avfall (inkl. spesialavfall)
- støysaker
- vegplaner (reg. og komm. planer)
- EDB-koordinator i avdelingen
- industrisaker/luft

Avdelingsingeniør (vikariat)

- landbrukssaker (Vest-Oppland)
- spredt bebyggelse (Vest-Oppland)
- slamplan for Oppland
- vassdragsovervåkning

ELIN HILDE

EH (rom-B-362, tlf. 6067)

TOR BRUSTUGUN

TB (rom-B-367, tlf. 6066)

VIBECKE MOHR

VM(rom B-350,tlf. 6050)

GEIR VAGSTEIN

GV (rom-B-357, tlf. 6062)

JUSTEIN SKURDAL

JS

DAGFINN CLAUDIUS

DC (rom-B-352, tlf. 6057)

KOLBJØRN HOFF

KH (rom-B-353, tlf. 6058)

RUNA BØ

RB (rom-B-351, tlf. 6056)

Overingeniør

- landbrukssaker (Lillehammer og Gudbrandsdalen)
- spredt bebyggelse (Lillehammer og Gudbrandsdalen)
- fiskeoppdrett

Fylkesingeniør (perm. 31.12.94)**Fung. seksjonsleder forurensning**

- samordning innen seksjonen
- lån og tilskott
- kommunale avgifter
- næringsmiddeltilsyn
- saker av generell karakter

Vikar avd.ingeniør (sluttdato: 13.2.94)

- forurensningsaker

Seksjonsleder naturforvaltning

- samordning innenfor seksjonen
- viltstell
- saker på viltsektoren delegert til fylkesmannen fra DN
- storviltforvaltning
- veiledning, informasjon
- erstatningssaker
- tilskuddssaker
- viltneemndenes økonomi
- planbidrag

Fiskeforvalter (perm. 31.12.95)**Naturforvalter**

- samordning innen seksjonen
- naturvern og friluftsliv
- planbidrag
- miljøsysselsetting
- nasjonalparker
- kulturlandskap

Friluftsliv- og naturvernkonsulent

- friluftsliv/naturvern
- verneplaner
- forvaltning av verneområder
- erstatningssaker etter naturvernloven
- saker vedrørende Marka
- saker innen biologiske fagfelt
- naturvern/vassdrag
- flerbruk av skog
- planbidrag

Friluftsliv- og naturvernkonsulent (perm. 06.94)

- friluftsliv/naturvern
- kommuneplaner
- andre plansaker etter PBL
- friluftssaker

ODD KJÆREM

OK (rom-B-361, tlf. 6077)

Vassdragsforvalter

- samlet Plan for vassdrag
- konsesjonsbehandling/vannkraft
- reguleringsplaner
- grusuttak i vassdrag
- forbygging, senking og flomvern
- jordvatning, bekkelukking og andre tiltak nær eller i vassdrag
- verneplan for vassdrag
- saker etter elektrisitetslov og ervervslov
- vannbruksplaner
- vannressursforvaltning
- vassdragsregisteret

INGJERD SÆTERBAKKEN

IS (rom-B-348, tlf. 6054)

Konsulent

- regnskap
- arkiv/post
- skrivearbeid
- innkjøp
- ekspedisjon m.m

KRISTIN NÆSTAD

KN (forværelset, tlf. 6052)

Sekretær (50% stilling)

- arkiv/post
- regnskap
- skrivearbeid
- registrering av inventar
- ekspedisjon m.m

ANNE HELENE SOLLI

AHS (forværelset, tlf. 6051)

Førstefullmektig

- skrivearbeid
- registrering av bøker
- arkiv
- journalføring av post
- ekspedisjon m.m

ANNE MARIE SKJELLERUDSVEEN

AMS (forværelset, tlf. 6053)

Førstefullmektig(50% stilling)

- skrivearbeid
- ekspedisjon m.m
- journalføring av post
- arkiv
- statistikkføring

ELLEN KARIN NOEM

EKN (forværelset, tlf. 6053)

Førstefullmektig(50% stilling)

- skrivearbeid
- ekspedisjon m.m
- journalføring av post
- arkiv

OLA HEGGE

OH (rom-B-356, tlf. 6061)

Fung. fiskeforvalter(31.12.95)

- fiskestell
- samordning innenfor sektoren
- saker på fiskesektoren delegert til fylkesmannen fra DN
- veiledning, informasjon
- tilskuddssaker
- planbidrag

ARNE JOHS. MORTENSEN
AJM (rom B-358, tlf. 6063)

HEIDI ERIKSEN
HE (rom-B-355, tlf. 6060)

ELISABETH SÆTHRE
ES (rom-B-359, tlf.6064)

BJØRN BRUDAL
BB(tlf. 6073)

Rovviltkonsulent(ans. NINA)
- bestandsregistrering og skadedokumentasjon
vedr. store rovdyr i Oppland
- erstatningssaker

Prosjektleder(31.12.95)
- Vassdragsreguleringer og fisk
- fiskeundersøkelser og tiltak i regulerte vassdrag

Vikar friluftsliv-/naturvernkonsulent(31.05.94)
- motorferdsel
- ulovlig skilting
- naturinformasjon
- miljøvern i skolen
- handlingsprogram for friluftsliv

Engasjert (KAJA-MIDLER 30.6.94)
- arbeid med div.miljødatabaser